

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobců: **a) V. P., b) Ing. arch. J. P., c) V. K.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Zlínského kraje**, tř. Tomáše Bati 21, Zlín, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2006, č. j. 30 Ca 283/2005 - 26,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2006, č. j. 30 Ca 283/2005 - 26 **se zrušuje** a věc se mu **vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále „krajský soud“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2005, č. j. KUZL 15709/ÚP-Mor. Tímto rozhodnutím bylo odmítnuto odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Otrokovice, stavebního úřadu, č. j. SÚ/4329/2004/40405/2004/TKA ze dne 3. 5. 2005, jímž rozhodnul stavební úřad o vyvlastnění pozemků, jejichž spoluvlastníky jsou žalobci, a o náhradě za toto vyvlastnění.

Dne 25. 11. 2005 obdržel krajský soud žalobu proti rozhodnutí stěžovatele, v soudním řízení správním ji přezkoumal a rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení spočívající v podstatném porušení procesních předpisů a současně ohledem na skutečnost, že správní orgán se nevypořádal s námitkou týkající se náhrady za vyvlastňovaný pozemek.

Nejvyšší správní soud nejdříve v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a § 103 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) zkoumal, zda byly splněny podmínky řízení, v němž bylo napadené rozhodnutí vydáno. K jejich splnění přihlíží bez ohledu na to, zda je jejich nedostatek v kasační stížnosti namítán. Mezi podmínky řízení patří i věcná příslušnost soudu.

S účinností správního řádu soudního a novelou občanského soudního řádu (zákon č. 99/1963 Sb., dále „o. s. ř.“) od 1. 1. 2003 došlo k vymezení rozhodnutí, která jsou přezkoumávána ve správním soudnictví a rozhodnutí, která podléhají přezkumu podle změněné části páté o. s. ř. Podle ustanovení § 244 o. s. ř. platí, že *„rozhodl-li orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu (dále jen "správní orgán") podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů (§ 7 odst. 1 o. s. ř.), a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.“*

K otázce přezkumu žaloby týkající se poskytování náhrad za vyvlastnění se dostatečně již vyjádřila judikatura. Shodla se na tom, že jde o otázku soukromoprávní, která podléhá přezkumu podle části páté o. s. ř. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2006 č. j. 2 As 8/2006 - 130, www.nssoud.cz).

Naopak, k otázce příslušnosti k rozhodnutí ve věci sporů týkajících se vyvlastnění se vyjádřil zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, dne 5. 5. 2005 ve svém usnesení č. j. Konf 81/2004 - 12 (zveřejněno pod č. 676/2005 Sb. NSS), podle něhož je příslušným k rozhodnutí o žalobě směřující proti rozhodnutí správního orgánu o zřízení věcného břemene nebo o vyvlastnění soud ve správním soudnictví. K otázce přezkoumávání výše náhrady za vyvlastněný majetek se vyslovil Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 11. 1993, č. j. 6 A 147/92 - 22, kde vyložil, že: *„Výrok rozhodnutí o vyvlastnění a výrok o stanovení náhrady za vyvlastňované nemovitosti jsou výroky samostatnými, oddělitelnými a spravujícími se různou právní úpravou, byť i výrok o náhradě na výrok o vyvlastnění navazuje.“* S tímto názorem se ztotožnil i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který v usnesení ze dne 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003 - 50 (zveřejněno pod č. 448/2005 Sb. NSS) rozhodnul, že *„je nezbytné rozlišovat, zda správní orgán rozhoduje ve sporu o vlastnické právo, nebo zda rozhoduje o zřízení věcného břemene či o vyvlastnění. Rozhodnutí správního orgánu o zřízení věcného břemene nebo o vyvlastnění není rozhodnutím správního orgánu v soukromoprávní věci, vydaným v mezích zákonné pravomoci správního orgánu ve smyslu § 68 písm. b) s. ř. s.; jeho přezkum tak náleží do pravomoci správních soudů, a nikoliv soudů obecných. Rozhodnutím ve věci soukromého práva je však rozhodnutí o určení způsobu a výše náhrady“.* Toto rozhodnutí rozšířeného senátu předcházelo rozhodnutí konfliktního senátu, který však na ně plně odkázal.

Přezkum soukromoprávních nároků, o kterých rozhodly správní orgány, znamená vyšší stupeň právní ochrany zejména s ohledem na charakter občanského soudního řízení. Správní orgán nevystupuje v soukromoprávních věcech ve vrchnostenském, ale rovném postavení. Určení, které nároky jsou považovány za soukromoprávní, vymezuje charakter předmětného nároku a následně zejména judikatura. V obou soudních řízeních existují mechanismy k nalezení odpovědi, zda je nárok soukromoprávní či veřejnoprávní a kdo je

příslušný k jeho projednání. Uvedený systém vyhovuje plně konceptu dualismu práva a mj. i požadavkům Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Pokud správní soud obdrží žalobu proti rozhodnutí správního orgánu o soukromoprávním nároku, jímž je například rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění, v souladu s ustanovením § 46 odst. 2 s. ř. s. ji odmítne a žalobce současně podle téhož ustanovení poučí o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a rovněž uvede, ke kterému věcně příslušnému soudu ji má podat. V souladu s ustanovením § 68 s. ř. s. je žaloba totiž nepřipustná, jde-li o rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci, vydané v mezích zákonné pravomoci správního orgánu.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem Nejvyššího správního soudu je krajský soud v souladu s ustanovením § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán.

O požadovaném odkladném účinku Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť rozhodnul ve věci samotné.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. června 2007

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu